Lietas Nr. C07046413
Lietas arhīva Nr. C-0464-13/5

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

Aizkrauklē, 2013.gada 10.decembrī

Aizkraukles rajona tiesa

tiesnese L.Baltmane-Zepa,

ar tiesas sēžu sekretārēm G.Mečaju, A.Frolovu,

izskatīja atklātā tiesas sēdē civillietu /A.K/ prasībā pret /J.M/ un /I.M/ par aizdevuma, aizdevuma lietojuma procentu un aizdevuma atmaksas likumisko nokavējuma procentu piedziņu.

Aprakstošā daļa

2013.gada 19.aprīlī /A.K/ iesniedzis Aizkraukles rajona tiesā prasību pret /J.M/ un /I.M/ par aizdevuma, aizdevuma lietojuma procentu un aizdevuma atmaksas likumisko nokavējuma procentu piedziņu.

Prasības pieteikumā norādīts, ka pēc savstarpējas vienošanās 2009.gada 20.februārī prasītājs kā aizdevējs ar /J.M/ kā aizņēmēju noslēdza aizdevuma - ķīlas līgumu par to, ka vienas darba dienas laikā pēc hipotēkas nostiprināšanas zemesgrāmatā prasītājs apņemas aizdot aizņēmējam /J.M/ naudas summu EUR 7000 apmērā, ieskaitot šo aizdevuma summu /J.M/ norādītājā bankas kontā. Atbilstoši līguma 2.punktam aizdevuma atmaksas termiņš tika noteikts 2011.gada 20.februāris.

Noslēdzot līgumu, atbilstoši 3.punktam /J.M/ apņēmās maksāt atlīdzību 3,5 procnetu apmērā mēnesī no kopējās aizdevuma summas, tas ir, EUR 245 apmērā par aizdevuma izmantošanu, līguma 4.punktā nosakot, ka sākot ar 2009.gada marta mēnesi līdz 2011.gada februārim, līdz katra tekošā mēneša 20.datumam aizņēmējs atmaksā prasītājam naudas summu EUR 536,67 apmērā, no kuras aizdevuma atmaksas ikmēneša pamatsumma ir EUR 291,67 apmērā un atlīdzība par aizdevuma izmantošanu ir EUR 245 apmērā.

Līguma 5.punktā tika noteikts, ka jebkuru maksājumu kavējuma gadījumā aizņēmējs maksā prasītājam kā aizdevējam līgumiskos nokavējuma procentus viena procenta apmērā no termiņā neatmaksātās naudas summas (aizdevuma atmaksas ikmēneša pamatsummas un atlīdzības par šī aizdevuma izmantošanu) par katru kavējuma dienu.

Aizdevuma summas nodrošinājumam aizņēmējs par labu aizdevējam ieķīlāja viņam piederošo nekustamo īpašumu /nosaukums/, kas atrodas Jaunjelgavas novada Sērenes pagastā un ierakstīts Sērenes pagasta zemesgrāmatas nodalījumā Nr./numurs/. Aizdevuma - ķīlas līgums 2009.gada 20.februārī tika iereģistrēts zvērinātas notāres Ķēniņas aktu un apliecinājumu reģistrā ar Nr.728. Ar Aizkraukles zemesgrāmatu nodaļas tiesneša 2009.gada 24.februāra lēmumu Sērenes pagasta zemesgrāmatas nodalījumā Nr./numurs/ II daļas 2.iedaļā tika nostiprināta atzīme - aizliegums bez prasītāja rakstiskas piekrišanas nekustamo īpašumu jebkurā veidā atsavināt, tajā skaitā, pārdot, dāvināt, mainīt, kā arī ieķīlāt un apgrūtināt ar lietu tiesībām, bet IV daļas 1., 2.iedaļā nekustamajam īpašumam /nosaukums/ tika nostiprināta hipotēka par Ls 4919,63 kreditoram /A.K/.

2009.gada 20.februārī starp /I.M/ kā galvinieku un prasītāju kā aizdevēju tika noslēgts galvojuma līgums, ar kuru /I.M/ kā pats parādnieks /J.M/ apņēmās atbildēt par parādnieka saistību izpildi saskaņā ar 2009.gada 20.februāra aizdevuma līgumu, kas noslēgts starp prasītāju un atbildētāju, kurš galvojuma līguma izpratnē tiek saukts par parādnieku.

2009.gada 24.februārī prasītājs pārskaitīja /J.M/ viņa bankas kontā naudas summu EUR 7000 apmērā, tādējādi izpildot 2009.gada 20.februāra aizdevuma - ķīlas līguma saistības.

2009.gada marta un aprīļa mēnešos /J.M/ savas maksājuma saistības pildīja atbilstoši aizdevuma - ķīlas līgumam, bet pēc tam astoņus mēnešus samaksu neveica. Tikai ar 2010.gada janvāri /J.M/ maksājumus atsāka, taču to apmērs un samaksas termiņi neatbilda aizdevuma - ķīlas līguma noteikumiem.

2009.gada 8.jūlijā un 2009.gada 6.augustā prasītājs ar ierakstītām vēstulēm pa pastu nosūtīja /J.M/ paziņojumus par nepieciešamību pildīt 2009.gada 20.februārī noslēgtā aizdevuma - ķīlas līguma noteikumus par maksājumu saistību izpildi, informējot par prasības sniegšanu tiesā. Arī 2012.gada 20.novembrī prasītājs nosūtījis pa pastu ierakstītā vēstulē /J.M/ un /I.M/ paziņojumu par nepieciešamību steidzami samaksāt aizdevuma pamatsummas un atlīdzības par aizdevuma izlietošanu nesamaksāto daļu Ls

5108,98 apmērā, kā arī likumiskos nokavējuma procentus - sešus procentus no simta gadā. Atbildes uz saviem paziņojumiem no /J.M/ un /I.M/ atbildētājs nav saņēmis.

No prasībai pievienotā aizdevuma pamatsummas un atlīdzības par aizdevuma
izmantošanu, likumisko nokavējuma procentu aprēķina redzams, ka /J.M/
samaksājis prasītājam naudas summu EUR 5610,60 vai Ls 3943,35 apmērā. /J.M/ nesamaksātās aizdevuma pamatsummas apmērs ir Ls 4337,63 apmērā (pamatsummas daļu
samaksājis tikai 2009.gada martā un 2009.gada aprīlī). Atlīdzības par aizdevuma
izmantošanu parāds ir Ls 771,35 apmērā (/J.M/ veiktie maksājumi novirzīti atlīdzības par aizdevuma izmantošanu segšanai), bet likumisko nokavējuma procentu apmērs ir Ls 777,93. Ievērojot taisnīguma un samērīguma principus, prasītājs atkāpies no līgumisko nokavējuma procentu piemērošanas, tos aizstājot ar likumiskajiem nokavējuma procentiem seši procenti no simta gadā, jo likumiskie procenti ir mazāki par līgumiskajiem nokavējuma procentiem un ir saudzējošāki atbildētājiem.

Kopējā piedzenamā summa ir Ls 5886,91 apmērā.

Prasītājs lūdz tiesu piedzīt no /J.M/ par labu prasītājam, bet piedziņas neiespējamības gadījumā no /I.M/ aizdevuma pamatsummas parādu Ls 4337,63 apmērā, atlīdzību par aizdevuma izmantošanu Ls 771,35 apmērā, likumiskos nokavējuma procentus Ls 777,93 apmērā, kopā naudas summu Ls 5886,91 apmērā, kā arī visus tiesāšanās izdevumus. Saskaņā ar Civilprocesa likuma 195.pantu noteikt prasītājam tiesības saņemt no atbildētājiem likumiskos sešus procentus no simta gadā no aizdevuma neatmaksātās pamatsummas par laiku līdz sprieduma izpildei.

Prasība pamatota ar Civillikuma 1587., 1588., 1934.. 1943., 1753., 1757., 1765., 1696., 1698.pantu.

2013.gada 22.oktobrī prasītājs iesniedzis parāda, atlīdzības par aizdevuma izmantošanu un likumisko nokavējuma procentu aprēķinu uz 2013.gada 1.martu, kurā norādīts, ka /J.M/ uz 2013.gada 1.martu bija pienākums samaksāt prasītājam aizdevuma pamatsummu EUR 7000,08 apmērā vai Ls 4919,63 apmērā, atlīdzību par aizdevuma izmantošanu EUR 5880 apmērā vai Ls 4132,70 apmērā, likumiskos nokavējuma procentus EUR 1106,90 apmērā vai Ls 777,93 apmērā. /J.M/ samaksājis prasītājam EUR 5610,60 apmērā vai Ls 3943,35 apmērā. No samaksātās summas EUR 4782,77 apmērā vai Ls 3361,35 apmērā prasītājs novirzījis atlīdzības par aizdevuma izmantošanu samaksai, tādējādi atlīdzības par aizdevuma izmantošanu nesamaksātā daļa ir EUR 1097,23 apmērā vai Ls 771,35 apmērā. No samaksātās summas EUR 828,11 apmērā vai Ls 582 apmērā prasītājs novirzījis pamatsummas segšanai, tādējādi aizdevuma pamatsummas neatmaksātā daļa ir EUR 6171,89 apmērā vai Ls 4337,63 apmērā. EUR 828,11apmērā vai Ls 582 apmērā prasītājs novirzījis pamatsummas samaksai, sekojoši no 2009.gada 20.marta maksājuma EUR 291 apmērā, no 2009.gada 20.aprīļa maksājuma EUR 291 apmērā un no 2011.gada 18.februāra maksājuma EUR 246,11 apmērā *(lietas 45.lapa).*

Atbildētāji paskaidrojumus par prasību tiesā nav iesnieguši.

Civilprocesa likuma 56.panta piektā daļa noteic, ka tiesas dokumentus fiziskajai personai piegādā pēc tās deklarētās dzīvesvietas adreses (..). Fiziskajai personai ir pienākums būt sasniedzamai tās deklarētajā dzīvesvietas adresē (..). Tā kā atbildētāji citu savu dzīvesvietas adresi tiesai nav norādījuši, tad tiesa ņem vērā Civilprocesa likuma 56.^{1} pantā nostiprināto paziņošanas prezumpciju, kas paredz, ka gadījumā, ja tiesas dokumenti ir piegādāti uz fiziskās personas deklarētās dzīvesvietas adresi (..), uzskatāms, ka ir paziņots dokumenta fakts. Šo prezumpciju, ka dokumenti ir izsniegti septītajā dienā no to nosūtīšanas dienas, ja dokumenti nosūtīti ar pasta sūtījumu, (..) adresāts var atspēkot, norādot uz objektīviem apstākļiem, kas neatkarīgi no viņa gribas bijuši par šķērsli dokumentu saņemšanai norādītajā adresē.

Lai arī atbildētājiem par tiesas sēdes laiku un vietu pienācīgi un savlaicīgi paziņots atbilstoši Civilprocesa likuma 56.pantam, nosūtot tiesas pavēstes uz pieteikumā norādīto adresi, kas ir arī atbildētāju deklarētās dzīvesvietas adreses *(lietas 73., 74.lapa)*, tomēr atbildētāji ne uz vienu no tiesas sēdēm neieradās.

Turklāt tā kā atbildētāji nav snieguši paskaidrojumus par prasību, uz tiesas sēdēm pēc tiesas aicinājuma nav ieradušies, nepaziņojot neierašanās iemeslus, tiesa, nekonstatējot nevienu no Civilprocesa likuma 208.^{1} panta trešajā daļā noteiktajiem apstākļiem, saskaņā ar Civilprocesa likuma 208.^{1} panta pirmo daļu uzskata, ka ir tiesisks pamats lietā taisīt aizmugurisku spriedumu, pamatojoties uz prasītāja paskaidrojumiem un lietā esošajiem materiāliem, kas konkrētajā gadījumā ir pietiekami strīda izšķiršanai.

Prasītājs 2013.gada 19.septembra tiesas sēdē uzturēja prasību un paskaidroja, ka atbildētāji naudu maksājuši tikai pirmos divus mēnešus, pēc tam /J.M/ devies uz ārzemēm, pēc laika atbraucis un vienojušies, ka turpinās atmaksāt aizdevumu. Pēc pāris mēnešiem atkal tika veikts maksājums. 2012.gadā uzzinājis, ka atbildētāji ir devušies uz ārzemēm, atradis viņus, taču atbildētāji sākuši draudēt. Prasītājs norādīja, ka līgumā pielīgti ievērojami procenti, ko viņš neprasot, tāpēc prasa likumā noteiktos sešus procentus gadā.

Motīvu daļa

Tiesa, noklausījusies prasītāja paskaidrojumus, pārbaudījusi un novērtējusi lietā esošos materiālus, atzīst, ka /A.K/ prasība pret /J.M/ u n /I.M/ par aizdevuma, aizdevuma lietojuma procentu un aizdevuma atmaksas likumisko nokavējuma procentu piedziņu ir apmierināma.

Civillikuma 1934.pants noteic, ka ar aizdevuma līgumu jāsaprot zināma daudzuma atvietojamu lietu nodošana īpašumā, ar pienākumu atdot saņemto tādā pašā daudzumā un tādas pašas šķiras un labuma lietās. Atbilstoši Civillikuma 1935.pantam līgums, ar ko viena puse apsola aizdevumu dot, bet otra to pieņemt, ir spēkā no tā laika, kad līdzēji vienojas savā starpā par aizdodamā daudzuma apmēru.

2009.gada 20.februārī pie zvērinātas notāres R.Ķēniņas prasītājs un atbildētājs /J.M/ noslēdza aizdevuma-ķīlas līgumu Nr.728, saskaņā ar kura noteikumiem prasītājs izsniedza atbildētājam aizdevumu EUR 7000 jeb Ls 4919,63 apmērā ar procentu likmi 3,5 procenti mēnesī no kopējās aizdevuma summas par aizdevuma izmantošanu ar galīgo atmaksas termiņu 2011.gada 20.februāris *(lietas 11.-14.lapa).* Aizdevuma līguma 1.punktā norādīts, ka prasītājs vienas darba dienas termiņā pēc hipotēkas nostiprināšanas zemesgrāmatā ieskaita atbildētāja bankas kontā aizdevuma summu EUR 7000 jeb Ls 4919,63 apmērā.

No lietas materiālos esošā konta apgrozījuma pārskata un 2009.gada 24.februāra maksājuma uzdevuma Nr.271 redzams, ka prasītājs 2009.gada 24.februārī pārskaitījis atbildētājam /J.M/ naudas summu EUR 7000 apmērā *(lietas 17., 18.lapa).*

Tādējādi starp prasītāju un atbildētāju /J.M/ ir noslēgts Civillikuma 1934.pantam atbilstošs aizdevuma līgums, pusēm uzņemoties līgumā noteiktās saistības, tajā skaitā atbildētājai apņemoties atdot aizdevumu un maksāt procentus līgumā noteiktajā kārtībā, apmērā un termiņos. Minētais atbilst arī Civillikuma 1943.pantā paredzētajam, proti, ka aizņēmējam jāatdod tāda pati summa vai tāds pats daudzums, kādu viņš ir saņēmis, Civillikuma 1946.panta nosacījumiem par pienākumu maksāt procentus par aizdevumu, ja tie norunāti.

Saskaņā ar Civillikuma 1587.pantu tiesīgi noslēgts līgums uzliek līdzējam pienākumu izpildīt apsolīto, un ne darījuma sevišķais smagums, ne arī vēlāk radušās izpildīšanas grūtības nedod vienai pusei tiesību atkāpties no līguma, kaut arī atlīdzinot otrai zaudējumu, savukārt Civillikuma 1590.pants noteic, ka katrai pusei ir pret otru prasības tiesība par līguma izpildīšanu. Līdz ar to, ievērojot norādīto, atbildētājam /J.M/ ir pienākums pildīt tiesīgi noslēgta līguma pielīgtās saistības, jo prasītājs ir pierādījis gan līguma noslēgšanas faktu, gan to, ka atbildētājam /J.M/ nauda tika aizdota *(skat. Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta 2006.gada 19.aprīļa spriedumu lietā Nr.SKC-280)*.

Aizdevuma līguma 4.punkts paredz, ka aizdevuma summas un atlīdzības par aizdevuma izmantošanu maksājumi jāveic katra mēneša 20.datumā. No prasības pieteikumam pievienotā parāda aprēķina redzams, ka atbildētājs /J.M/ nav veicis maksājumus līgumā noteiktajā kārtībā un apmērā, atbildētāja neatmaksātā aizdevuma pamatsumma ir Ls 4919,63 apmērā *(lietas 7.-8.lapa)*.

Prasītājs 2009.gada 8.jūlijā, 2009.gada 6.augustā un 2012.gada 20.novembrī nosūtījis atbildētājam /J.M/ paziņojumu par parāda samaksu. 2012.gada 20.novembra paziņojumā norādīts, ka neatmaksātā pamatsumma ir Ls 4337,63 apmērā, atlīdzība par aizdevuma izmantošanu Ls 771,35 apmērā un likumiskie nokavējuma procenti ir Ls 777,93 apmērā *(lietas 19.-21.lapa).*

No parāda aprēķina, kas sagatavots uz 2013.gada 1.martu, redzams, ka /J.M/ bija jāatmaksā aizdevuma pamatsumma Ls 4919,63 apmērā, /J.M/ samaksājis prasītājam Ls 3943,35 apmērā. No samaksātās summas Ls 3361,35 prasītājs novirzījis atlīdzības par aizdevuma izmantošanu samaksai, savukārt Ls 582 apmērā prasītājs novirzījis pamatsummas segšanai, tādējādi aizdevuma pamatsummas neatmaksātā daļa ir Ls 4337,63 apmērā.

Tiesai nav šaubu, ka atbildētājs /J.M/ maksājuma saistības nav izpildījis un parāda summu pēc aizdevuma līguma nav samaksājis, kā arī ņemot vērā to, ka atbildētājs /J.M/ prasītāja norādīto parāda aprēķinu nav apstrīdējis, tiesa secina, ka neatmaksātā aizdevuma pamatsumma ir Ls 4337,63 apmērā un tā piedzenama par labu prasītājam.

Prasītājs aprēķinājis maksu par aizdevuma izmantošanu par laika periodu līdz 2013.gada 1.martam Ls 771,35 apmērā.

Aizdevuma-ķīlas līguma 3.punktā puses vienojušās, ka aizņēmējs par aizdevuma izmantošanu maksā aizdevējam atlīdzību 3,5 procentu apmērā mēnesī no kopējās aizdevuma summas, tas ir, EUR 245 mēnesī *(lietas 11.-14.lapa)*.

Kā redzams, tad faktiski šī maksa par aizdevuma izmantošanu ir atlīdzība par sveša kapitāla lietošanas atvēlējumu, kas konkrētajā gadījumā izteikta gan procentos, gan fiksēta arī konstantā summā. Tiesību doktrīnā norādīts, ka šādu procentu galvenā funkcija ir nodrošināt tirgus ekonomikai raksturīgo ekvivalenci, kas ietver pieņēmumu, ka kapitāls parasti nes augļus. Šādiem procentiem nedrīkst piedēvēt soda raksturu (..) *(skat. K.Torgāns. Saistību tiesības. I daļa. Mācību grāmata. TNA. Rīga, 2006., 145.lpp.).*

Saskaņā ar Civillikuma 1753.pantu ar procentiem jāsaprot tā atlīdzība, kas dodama par kādas naudas summas vai citu atvietojamu lietu (Civillikuma 844.pants) lietošanas atvēlējumu vai kavējumu, samērā ar viņu daudzumu un lietošanas ilgumu. Atbilstoši Civillikuma 1756.pantam pienākums maksāt procentus pamatojas vai nu uz tiesisku darījumu, vai uz likumu. Procenti par aizdevumu dodami tikai tad, ja tie bijuši tieši norunāti, vai ja parādnieks pielaidis nokavējumu (..). Saskaņā ar Civillikuma 1946.pantu procenti par aizdevumiem dodami tikai tad, ja tie bijuši tieši norunāti.

Kā redzams no prasītāja iesniegtā parāda aprēķina, kas sagatavots uz 2013.gada 1.martu, tad /J.M/ bija pienākums samaksāt prasītājam aizdevuma pamatsummu Ls 4919,63 apmērā, atlīdzību par aizdevuma izmantošanu Ls 4132,70 apmērā. Atbildētājs samaksājis Ls 3361,35 apmērā, ko prasītājs novirzījis atlīdzības par aizdevuma izmantošanu samaksai, tādējādi atlīdzības par aizdevuma izmantošanu nesamaksātā daļa ir Ls 771,35 apmērā. Šāda /J.M/ parāda dzēšanas kārtība atbilst arī Civillikuma 1843.pantam, kas noteic, ka gadījumā, ja kāds samaksā tikai daļu no sava parāda, tad viņa maksājumu vispirms ieskaita vēl nenomaksātos procentos, pēc tam kapitāla dzēšanai un tikai pēc tam līgumsoda dzēšanai (..).

Līdz ar to tiesa uzskata, ka prasītājs pamatoti lūdzis piedzīt maksu par aizdevuma lietošanu, tās apmērs un maksāšanas kārtība ir noteikta pušu noslēgtajā līgumā un tā Ls 771,35 apmērā piedzenama par labu prasītājam.

Prasītājs lūdz tiesu piedzīt likumiskos sešus procentus gadā, kas aprēķināti Ls 777,93 apmērā no aizdevuma pamatsummas par laiku līdz 2013.gada 1.martam. Prasītājs nelūdz piedzīt līguma 5.punktā pielīgtos līgumiskos procentus viena procenta apmērā no termiņā neatmaksātās aizdevuma summas par katru kavējuma dienu, kas ir nesaudzīgi pret atbildētājiem.

Civillikuma 1753.pants noteic, ka ar procentiem jāsaprot tā atlīdzība, kas dodama par kādas naudas summas vai citu atvietojamu lietu lietošanas atvēlējumu vai kavējumu, samērā ar viņu daudzumu vai lietošanas ilgumu. Civillikuma 1754.pants noteic, ka procentiem vienmēr nepieciešams galvenais parāds jeb kapitālparāds.

Tiesa secina, ka prasītājam atbilstoši Civillikuma 1759. un 1652.panta noteikumiem ir tiesības prasīt likumiskos sešus procentus gadā līdz 2013.gada 1.martam, kas ir prasības pieteikuma sagatavošanas diena, jo ir pielaists nokavējums. Neatdodot aizdevuma summu pēc aizdevēja pieprasījuma, atbildētājs /J.M/ ir pielaidis nokavējumu, un par nokavējuma laiku aizņēmējam ir pienākums maksāt nokavējuma procentus.

Saskaņā ar Civillikuma 1.pantu ne tikai tiesības izlietojamas, bet arī pienākumi pildāmi pēc labas ticības. Lietā nav iesniegti pierādījumi, kas liecinātu par tādu apstākļu esību, kas būtu pamats atbilstoši Civillikuma 1657.panta noteikumiem lemt par parādnieka atsvabināšanu no viņam nelabvēlīgām nokavējuma sekām, tādēļ tiesa prasību daļā par nokavējuma procentu piedziņu atzīst par pamatotu. Turklāt tiesa ņem vērā, ka prasītājs neprasa līguma 5.punktā pielīgtos līgumiskos procentus viena procenta apmērā no termiņā neatmaksātās aizdevuma summas par katru kavējuma dienu.

Prasītājs lūdzis piedzīt parādu no /J.M/, bet piedziņas neiespējamības gadījumā no atbildētājas /I.M/.

Civillikuma 1692.pants noteic, ka galvojums ir ar līgumu uzņemts pienākums atbildēt kreditoram par trešās personas parādu, neatsvabinot tomēr pēdējo no viņa parāda.

Saskaņā ar Civillikuma 1702.pantu, kad pret galvinieku ceļ prasību, viņš var prasīt, lai kreditors vēršas ar to papriekš pie galvenā parādnieka, ja piedziņa no tā izdarāma tikpat sekmīgi un viegli. Šī tiesība atkrīt, ja galvinieks noteikti no tās atteicies. Par tādu atteikšanos uzskatāms jau arī tas, ka galvinieks uzņemas saistību kā pats parādnieks.

No lietas materiālos esošā 2009.gada 20.februāra galvojuma līguma, kas noslēgts starp prasītāju un atbildētāju /I.M/, 1.punkta redzams, ka atbildētāja /I.M/ apņēmusies kā pats parādnieks atbildēt aizdevējam par parādnieka saistību izpildi saskaņā ar 2009.gada 20.februāra aizdevuma līgumu, kas noslēgts starp prasītāju un atbildētāju /J.M/ *(lietas 15.lapa).*

Atbilstoši minētajām likuma normām, tiesa atzīst, ka prasītājs, ceļot prasību pret galveno parādnieku, pamatoti vienlaikus ir izvirzījis prasījumu arī pret galvinieci, kura ir uzņēmusies pienākumu atbildēt par visām no aizdevuma līguma izrietošām saistībām kā pats parādnieks.

Šāda piedziņas kārtība atbilst arī judikatūrai, jo galvojums ir akcesora saistība, kas kalpo par citas saistības nodrošinājumu. Galvojums pēc savas būtības ir saistību tiesību pastiprinājuma veids, jo ar galvojumu ir saprotamas līgumiskas saistības, ar kurām trešā persona – galvinieks, uzņemas atbildēt kreditoram par citas personas parāda saistībām, tomēr neatsvabinot parādnieku no viņa parāda. Galvojuma attiecībās galvinieks, kas sedzis parādu, var no galvenā parādnieka prasīt visu samaksāto, kas Civillikuma 1692.pantā izteikts ar vārdiem „neatsvabinot tomēr pēdējo no parāda", proti, neatsvabinot parādnieku no viņa uzņemtās saistības *(skat. Latvijas republikas Augstākās tiesas Senāta civillietu departamenta 2012.gada 7marta spriedumu lietā Nr.SKC-115/2012)*.

Ievērojot minēto, tiesa atzīst, ka parāda piedziņa izdarāma no atbildētāja /J.M/, bet piedziņas neiespējamības gadījumā no parādnieka piedziņa vēršama pret galvinieci /I.M/.

Prasītājs lūdzis tiesu noteikt prasītājam tiesības saņemt no atbildētājiem likumiskos sešus procentus no simta gadā no aizdevuma neatmaksātās pamatsummas par laiku līdz sprieduma izpildei.

Saskaņā ar Civillikuma 1765.pantu un Civilprocesa likuma 195.pantu prasītājam nosakāmas tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei saņemt likumiskos sešus procentus gadā no piespriestās, bet vēl nepiedzītās parāda pamatsummas, nepārsniedzot pamatsummas apmēru no atbildētāja /J.M/, bet piedziņas neiespējamības gadījumā no atbildētājas /I.M/.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 96.panta piekto daļu pusei nav jāpierāda fakti, kurus šajā likumā noteiktajā kārtībā nav apstrīdējusi otra puse.

Atbildētāji savas procesuālās tiesības iesniegt paskaidrojumus, piedalīties tiesas sēdē un apstrīdēt prasītājas prasījumu nav izmantojuši. Atbildētāji nav apstrīdējuši ne starp prasītāju un atbildētājiem noslēgtos līgumus, ne cēluši iebildumus par parāda aprēķinu, nav norādījuši uz tādiem faktiem, kas liecinātu, ka prasītājs pilnībā vai arī kādā daļā nebūtu izpildījis saistības. Tiesai nav iesniegti pierādījumi, ka atbildētājs /J.M/ savas maksājumu saistības būtu izpildījis, jo atbilstoši Civillikuma 1838.panta pirmajai daļai samaksas pierādīšanas pienākums gulstas uz parādnieku.

Līdz ar to no atbildētāja /J.M/, bet piedziņas neiespējamības gadījumā no atbildētājas /I.M/ par labu prasītājam ir piedzenams pamatsummas parāds Ls 4337,63, atlīdzība par aizdevuma izmantošanu par laiku līdz 2013.gada 1.martam Ls 771,35 apmērā, likumiskie nokavējuma procenti par laiku līdz 2013.gada 1.martam Ls 777,93, kā arī nosakāmas prasītāja tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei no atbildētāja /J.M/, bet piedziņas neiespējamības gadījumā no atbildētājas /I.M/ saņemt likumiskos sešus procentus gadā līdz sprieduma izpildei, nepārsniedzot pamatkapitāla apmēru.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 41.panta pirmo daļu pusei, kuras labā taisīts spriedums, tiesa piespriež no otras puses visus tās samaksātos tiesas izdevumus. Turklāt vērā ņemams arī Civillikuma 1698.pantā noteiktais, ka galvinieks atbild ne vien par pašu galveno parādu, bet arī par tā blakus prasījumiem, un par tādu atzīstams arī prasījums par tiesāšanās izdevumu piedziņu.

Prasītājs, ceļot prasību, samaksājis valsts nodevu Ls 393,38 apmērā *(lietas 9.lapa.)*, kas piedzenama no atbildētāja /J.M/, bet piedziņas neiespējamības gadījumā no atbildētājas /I.M/.

No lietas materiāliem redzams, ka prasītājs samaksājis arī ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus Ls 8,16 *(lietas 10., 52.lapa)* apmērā, kas atbilstoši Civilprocesa likuma 39.panta pirmās daļas 5.punktam ir ar tiesas pavēstu un citu tiesas dokumentu piegādāšanu un izsniegšanu saistītie izdevumi, un arī šie izdevumi piedzenami par labu prasītājam no atbildētājiem iepriekš spriedumā minētajā kārtībā.

Prasītājam radušies arī ar lietas vešanu saistītie izdevumi - izdevumi Ls 40 apmērā advokāta atlīdzības samaksai par prasības pieteikuma un prasības aprēķina sagatavošanu *(lietas 40.lapa)*, kas saskaņā ar Civilprocesa likuma 44.panta pirmās daļas 1.punktu

un otro daļu piedzenami no atbildētāja /J.M/, bet piedziņas neiespējamības gadījumā no atbildētājas /I.M/ par labu prasītājam.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 204.[1] pantu atbildētājiem nosakāms termiņš sprieduma labprātīgai izpildei – desmit dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Rezolutīvā daļa

Saskaņā ar Civilprocesa 8., 97., 193., 195.pantu, 204.[1], 208.[1], 208.[2] pantu tiesa

nosprieda

/A.K/ prasību pret /J.M/ un /I.M/ par aizdevuma, aizdevuma lietojuma procentu un aizdevuma atmaksas likumisko nokavējuma procentu piedziņu apmierināt.

Piedzīt no /J.M/, /personas kods/, bet piedziņas neiespējamības gadījumā no /I.M/, /personas kods/, par labu /A.K/, /personas kods/, pamatsummas parādu Ls 4337,63 (četri tūkstoši trīs simti trīsdesmit septiņu latu un 63 santīmu) apmērā, atlīdzību par aizdevuma izmantošanu par laiku līdz 2013.gada 1.martam 771,35 (septiņi simti septiņdesmit viena lata un 35 santīmu) apmērā un likumiskos nokavējuma procentus par laiku līdz 2013.gada 1.martam Ls 777,93 (septiņi simti septiņdesmit septiņu latu un 93 santīmu) apmērā, kopā naudas summu Ls 5886,91 (pieci tūkstoši astoņi simti astoņdesmit sešu latu un 91 santīma) apmērā.

Noteikt /A.K/, /personas kods/, tiesības par laiku līdz sprieduma pilnīgai izpildei saņemt no /J.M/, /personas kods/, bet piedziņas neiespējamības gadījumā /I.M/, /personas kods/, likumiskos sešus procentus gadā no piespriestās, bet neatmaksātās aizdevuma pamatsummas Ls 4337,63 (četri tūkstoši trīs simti trīsdesmit septiņi latu un 63 santīmi) apmērā, bet nepārsniedzot tās apmēru.

Piedzīt no /J.M/, /personas kods/, bet piedziņas neiespējamības gadījumā no /I.M/, /personas kods/, par labu /A.K/, /personas kods/, tiesāšanās izdevumus: valsts nodevu 393,38 (trīs simti deviņdesmit trīs latu un 38 santīmu) apmērā, ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus Ls 8,16 (astoņu latu un 16 santīmu) apmērā, ar lietas vešanu saistītos izdevumus Ls 40 (četrdesmit latu) apmērā.

Noteikt termiņu spieduma labprātīgai izpildei 10 (desmit) dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Prasītājs /A.K/ spriedumu var pārsūdzēt 20 (divdesmit) dienu laikā apelācijas kārtībā Zemgales apgabaltiesā no aizmuguriska sprieduma pasludināšanas dienas 2013.gada 10.decembra, apelācijas sūdzību iesniedzot Aizkraukles rajona tiesā.

Atbildētāji /J.M/ un /I.M/ ir tiesīgi 20 (divdesmit) dienu laikā no aizmuguriska sprieduma nosūtīšanas dienas iesniegt Aizkraukles rajona tiesai pieteikumu par tiesvedības atjaunošanu un lietas izskatīšanu no jauna.

Tiesnese L.Baltmane-Zepa